Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 23. januára 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálne zabezpečenie – Migrujúci pracovníci – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Dávky v nezamestnanosti – Výpočet – Nezohľadnenie posledného platu poberaného v členskom štáte bydliska – Príliš krátka referenčná doba – Plat prijatý po skončení pracovnoprávneho vzťahu – Osoba, ktorá predtým vykonávala činnosť ako zamestnanec vo Švajčiarsku“

Vo veci C-29/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bundessozialgericht (Spolkový súd rozhodujúci vo veciach sociálneho zabezpečenia, Nemecko) z 23. októbra 2018 a doručený Súdnemu dvoru 16. januára 2019, ktorý súvisí s konaním:

ZP

proti

Bundesagentur für Arbeit,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predsedníčka ôsmej komory L. S. Rossi, sudcovia F. Biltgen (spravodajca) a N. Wahl,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– ZP, v zastúpení: M. Hanke, Rechtsanwalt,

– Bundesagentur für Arbeit, v zastúpení: B. Klug, splnomocnený zástupca,

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Pavliš a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: M. Van Hoof a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 62 ods. 1 a 2 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi ZP a Bundesagentur für Arbeit (Spolkový úrad práce, Nemecko, ďalej len „úrad“) vo veci výšky dávok v nezamestnanosti, ktoré mu tento úrad priznal podľa vnútroštátneho práva.

Právny rámec

Právo Únie

Dohoda o voľnom pohybe osôb

3 Článok 8 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na druhej strane o voľnom pohybe osôb, podpísanej v Luxemburgu 21. júna 1999 (Ú. v. EÚ L 353, 2009, s. 71, ďalej len „DVPO“), stanovuje:

„Zmluvné strany prijmú opatrenia v súlade s prílohou II týkajúce sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia…“

4 Podľa článku 1 prílohy II DVOP zmenenej rozhodnutím Spoločného výboru zriadeného v rámci DVOP č. 1/2012 z 31. marca 2012 (Ú. v. EÚ L 103, 2012, s. 51):

„1. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ide o koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia, budú medzi sebou uplatňovať právne akty Európskej únie, na ktoré sa uvádza odkaz v oddiele A tejto prílohy a ktoré sú zmenené a doplnené týmto oddielom, alebo predpisy, ktoré sú rovnocenné s takýmito aktmi.

2. Pojem ‚členský štát/členské štáty‘ obsiahnutý v právnych aktoch uvedených v oddiele A tejto prílohy znamená okrem štátov, na ktoré sa vzťahujú príslušné právne akty Európskej únie, aj Švajčiarsko.“

5 Oddiel A uvedenej prílohy II odkazuje okrem iného na nariadenie č. 883/2004.

Nariadenie č. 883/2004

6 Odôvodnenia 4, 32 a 45 nariadenia č. 883/2004 stanovujú:

„(4) je potrebné rešpektovať osobitné vlastnosti vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia a vypracovať iba systém koordinácie;

…

(32) aby sa podporila mobilita pracovníkov, je mimoriadne vhodné, aby sa umožnilo vyhľadávanie zamestnania v rôznych členských štátoch; preto je potrebné zabezpečiť užšiu a účinnejšiu koordináciu medzi systémami poistenia v nezamestnanosti a službami zamestnanosti všetkých členských štátov;

…

(45) pretože cieľ navrhovaného opatrenia, a to koordinačné opatrenia na zaručenie toho, aby sa právo na voľný pohyb osôb mohlo účinne vykonávať, sa nemôže dostatočne dosiahnuť členskými štátmi, a vzhľadom na rozsah a účinky tohto opatrenia sa môže lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako je ustanovená v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, ako je ustanovená v tomto článku, toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa“.

7 Podľa článku 2 ods. 1 tohto nariadenia:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.“

8 Kapitola 6 hlavy III nariadenia č. 883/2004 obsahuje v článkoch 61 až 65 tohto nariadenia osobitné ustanovenia tohto nariadenia uplatniteľné na dávky v nezamestnanosti.

9 Článok 61 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

…“

10 Článok 62 ods. 1 a 2 toho istého nariadenia znie:

„1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy ustanovujú, že výpočet dávok na základe výšky predchádzajúceho platu alebo príjmu z vykonávania povolania, zohľadní výlučne plat alebo príjem z vykonávania povolania, ktorý daná osoba mala v súvislosti s jej poslednou činnosťou ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podľa uvedených právnych predpisov.

2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež vtedy, ak právne predpisy vykonávané príslušnou inštitúciou ustanovujú špecifickú referenčnú dobu na určenie platu, ktorý slúži ako základ na výpočet dávok, a ak počas celej takejto doby alebo pre časť takejto doby sa [na danú] osobu vzťahovali právne predpisy iného členského štátu.“

Nemecké právo

11 § 149 Drittes Buch Sozialgesetzbuch (zákonník sociálneho zabezpečenia, kniha III) v znení z 20. decembra 2011 (BGBl. 2011 I, s. 2854, ďalej len „SGB III“) s názvom „Zásada“ stanovuje:

„Dávka v nezamestnanosti predstavuje

…

2. pre ostatných nezamestnaných 60 percent (všeobecná sadzba dávky)

paušalizovaného čistého platu (príjem relevantný pre výšku dávky), ktorý vyplýva z hrubého platu, ktorý nezamestnaná alebo nezamestnaný dosiahol v referenčnej dobe (vymeriavací plat).“

12 § 150 SGB III s názvom „Referenčná doba a vymeriavací rámec“ stanovuje:

„1. Referenčná doba zahŕňa platové zúčtovacie obdobia zamestnaní podliehajúcich odvodovej povinnosti stanovené pri ukončení príslušného pracovnoprávneho vzťahu vo vymeriavacom rámci. Vymeriavací rámec zahŕňa rok; končí posledným dňom posledného vzťahu podliehajúceho odvodovej povinnosti pred vznikom nároku.

…

3. Vymeriavací rámec sa predĺži na dva roky, ak

(1) referenčná doba zahŕňa menej ako 150 dní s nárokom na plat;

…“

13 § 151 SGB III s názvom „Vymeriavací základ“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Vymeriavací základ je priemerný, odvodovej povinnosti podliehajúci plat pripadajúci na deň, ktorý nezamestnaná alebo nezamestnaný dosiahli v referenčnej dobe. …“

14 Podľa § 152 SGB III s názvom „Fiktívne vymeranie“:

„1. Ak referenčná doba v dĺžke aspoň 150 dní s nárokom na pracovnú odmenu nemôže byť stanovená v rámci vymeriavacieho rámca predĺženého na dva roky, za vymeriavací plat sa považuje fiktívna pracovná odmena. …

2. Na určenie fiktívnej pracovnej odmeny sa nezamestnaná alebo nezamestnaný zaradí do kvalifikačnej skupiny, ktorá zodpovedá pracovnej kvalifikácii, ktorá je nevyhnutná pre zamestnanie, na ktoré má Agentur für Arbeit [Úrad práce, Nemecko] predovšetkým rozšíriť sprostredkovateľské výkony pre nezamestnané a nezamestnaných. …“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15 Žalobca vo veci samej má nemeckú štátnu príslušnosť a má bydlisko v Nemecku. Od 1. júla 1990 do 31. októbra 2014 pracoval ako cezhraničný pracovník v podniku so sídlom vo Švajčiarsku. Od 1. novembra 2014 vykonával činnosť ako zamestnanec v Nemecku, ktorú jeho zamestnávateľ ukončil 24. novembra 2014. Plat, ktorý mal byť žalobcovi vo veci samej uhradený za november 2014, bol stanovený a vyplatený 11. decembra 2014.

16 Rozhodnutím z 2. januára 2015 priznal Úrad žalobcovi vo veci samej s účinnosťou od 25. novembra 2014 na obdobie dvoch rokov dávku v nezamestnanosti vo výške 29,48 eura za deň vypočítanú na základe denného fiktívneho vymeriavacieho základu vo výške 73,73 eura. Keďže plat, ktorý mal žalobca vo veci samej za svoju činnosť ako zamestnanec vo Švajčiarsku, nebol použitý ako vymeriavací základ tejto dávky v nezamestnanosti, tento žalobca podal na úrad sťažnosť, ktorá bola zamietnutá rozhodnutím zo 16. januára 2015.

17 Na to, aby sa mohlo konštatovať, že žalobca vo veci samej získal nárok na dávku v nezamestnanosti, úrad zohľadnil doby zamestnania získané podľa švajčiarskych právnych predpisov v súlade s článkom 61 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 v spojení s DVPO. Pokiaľ ide o výpočet výšky tejto dávky v nezamestnanosti, úrad podľa § 152 ods. 1 SGB III použil ako vymeriavací základ fiktívnu odmenu, keďže sa domnieval, že žalobca vo veci samej sa nemohol odvolávať na „referenčnú dobu“ v zmysle uplatniteľného vnútroštátneho práva, konkrétne obdobie zamestnania, ktoré podlieha odvodovej povinnosti podľa § 150 ods. 1 SGB III v dĺžke aspoň 150 dní s nárokom na plat v Nemecku. Navyše sa

úrad domnieval, že plat, ktorý prijal v decembri 2014 za činnosť ako zamestnanec v Nemecku vykonanú v novembri 2014, nemohol byť zohľadnený, keďže sa toto ustanovenie týkalo len platov, ktoré už boli vyúčtované ku koncu pracovného pomeru.

18 Sozialgericht Konstanz (Súd rozhodujúci vo veciach sociálneho zabezpečenia v Kostnici, Nemecko) rozsudkom z 19. januára 2016 čiastočne vyhovel žalobe podanej žalobcom vo veci samej proti uvedeným rozhodnutiam úradu a nariadil úradu, aby vyčíslil výšku dávky v nezamestnanosti na základe vymeriavacieho základu vo výške 93,03 eura.

19 Landessozialgericht Baden-Württemberg (Krajinský súd rozhodujúci vo veciach sociálneho zabezpečenia v Badensku-Württembersku, Nemecko) zamietol odvolania proti tomuto rozsudku podané žalobcom vo veci samej a úradom. Podľa tohto súdu môže výpočet výšky dávky v nezamestnanosti podľa článku 62 nariadenia č. 883/2004 vychádzať len z výšky platu poberaného žalobcom vo veci samej za poslednú činnosť ako zamestnanec vykonávanú v Nemecku, a nie z fiktívnej odmeny, akou je odmena vypočítaná podľa ustanovení vnútroštátneho práva, keďže toto nariadenie má pred týmito poslednými uvedenými ustanoveniami prednosť.

20 Úrad podal proti rozsudku tohto posledného uvedeného súdu opravný prostriedok „Revision“ na Bundessozialgericht (Spolkový súd rozhodujúci vo veciach sociálneho zabezpečenia, Nemecko), ktorý sa domnieva, že reštriktívny výklad znenia článku 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 zodpovedá výkladu, ktorý v tejto veci prijali vnútroštátne súdy nižšieho stupňa. Vnútroštátny súd však uvádza, že tak článok 48 ZFEÚ, ako aj toto nariadenie stanovujú len koordináciu a nie harmonizáciu právnych predpisov členských štátov v oblasti sociálneho zabezpečenia, pričom tieto členské štáty majú naďalej právomoc stanoviť podmienky, ktorými vnútroštátne právo podmieňuje dávky sociálneho zabezpečenia. Vnútroštátny súd sa preto pýta, či skutočnosť, že článok 62 uvedeného nariadenia odkazuje na pojem plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s jej poslednou činnosťou, zakotvuje zásadu na účely koordinácie práva sociálneho zabezpečenia, ktorá nemá vplyv na pravidlá na výpočet dávok sociálneho zabezpečenia uplatňované členskými štátmi.

21 Za týchto podmienok Bundessozialgericht (Spolkový súd rozhodujúci vo veciach sociálneho zabezpečenia) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 v spojení s článkom 62 ods. 2 nariadenia č. 883/2004 vykladať v tom zmysle, že príslušná inštitúcia členského štátu pobytu má pri nezamestnanosti zamestnanca pri výpočte dávok zohľadniť „plat“, ktorý „mala“ daná osoba v súvislosti s jej poslednou činnosťou na území tejto inštitúcie, aj vtedy, ak podľa vnútroštátnych predpisov platných pre príslušnú inštitúciu pre podporu v nezamestnanosti tento plat z dôvodu nedostatočnej doby dosahovania platu nemôže byť zohľadnený, pričom ako náhrada je stanovené fiktívne vymeranie dávok?

2. Má sa článok 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 v spojení s článkom 62 ods. 2 nariadenia č. 883/2004 vykladať v tom zmysle, že príslušná inštitúcia členského štátu pobytu má pri nezamestnanosti zamestnanca pri výpočte dávok zohľadniť „plat“, ktorý „mala“ daná osoba v súvislosti s jej poslednou činnosťou na území tejto inštitúcie, aj vtedy, ak podľa vnútroštátnych predpisov platných pre príslušnú inštitúciu sa tento plat z dôvodu nedostatku včasného vyúčtovania nesmie zahrnúť do vymeriavacieho základu pre dávky v referenčnej dobe, pričom ako náhrada je stanovené fiktívne vymeranie dávky?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

22 Je potrebné pripomenúť, že nariadenie č. 883/2004 sa v súlade s jeho článkom 2 ods. 1 uplatňuje na štátnych príslušníkov členského štátu, ktorí podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov.

23 DVOP vo svojom článku 8 stanovuje, že zmluvné strany prijmú v súlade s prílohou II tejto dohody opatrenia na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia s cieľom zabezpečiť najmä určenie uplatniteľných právnych predpisov a vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území zmluvných strán. Oddiel A bod 1 tejto prílohy II pritom stanovuje, že zmluvné strany budú uplatňovať nariadenie č. 883/2004. Vzhľadom na to, že podľa článku 1 ods. 2 uvedenej prílohy II „pojem ‚členský štát/členské štáty' obsiahnutý v právnych aktoch uvedených v oddiele A tejto prílohy znamená okrem štátov, na ktoré sa vzťahujú príslušné právne akty Európskej únie, aj Švajčiarsko", ustanovenia tohto nariadenia sa vzťahujú aj na Švajčiarsku konfederáciu (rozsudok zo 14. marca 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, bod 29 a citovaná judikatúra).

24 V prejednávanej veci zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že žalobca vo veci samej je nemecký štátny príslušník, ktorý pred tým, než vykonával činnosť ako zamestnanec v Nemecku, po ktorej ukončení poberal dávky v nezamestnanosti podľa právnych predpisov tohto členského štátu, podliehal právnym predpisom Švajčiarskej konfederácie.

25 Za týchto podmienok patrí situácia žalobcu vo veci samej do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004.

O prvej otázke

26 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 62 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2014 vykladať v tom zmysle, že bráni právnym predpisom členského štátu, ktoré síce stanovujú, že výpočet dávok v nezamestnanosti vychádza z výšky predchádzajúceho platu, ale v prípade, že doba, počas ktorej daná osoba poberala plat v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov, nedosahuje dĺžku referenčnej doby, ktorú uvedené právne predpisy stanovujú na účely určenia platu používaného ako základ na výpočet dávok v nezamestnanosti, neumožňujú zohľadniť plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s touto činnosťou.

27 Z článku 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 jednoznačne vyplýva, že ak právne predpisy členského štátu stanovia, že výpočet dávok v nezamestnanosti vychádza z výšky predchádzajúceho platu, treba zohľadniť výlučne plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s jej poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov.

28 Treba konštatovať, že s požiadavkou uvedenou v tomto ustanovení nie je spojená žiadna výnimka. V tejto súvislosti nebola do článku 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 prevzatá výnimka obsiahnutá v zodpovedajúcom ustanovení nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), teda v článku 68 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý stanovil iný vymeriavací základ na dávky v nezamestnanosti, ak daná osoba nebola vo svojom poslednom zamestnaní po dobu najmenej štyroch týždňov na území členského štátu, ktorého právne predpisy boli uplatniteľné na účely týchto dávok.

29 Navyše podľa článku 62 ods. 2 tohto nariadenia sa požiadavka, že sa zohľadňuje výlučne plat v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec, vykonávanou podľa právnych predpisov uvedeného členského štátu, uplatňuje aj vtedy, keď tieto právne predpisy stanovujú špecifickú referenčnú dobu na určenie platu, ktorý slúži ako základ na výpočet dávok, a ak počas celej takejto doby alebo časti takejto doby sa na danú osobu vzťahovali právne predpisy iného členského štátu.

30 Z tohto posledného uvedeného ustanovenia vyplýva, že aj keď právne predpisy členského štátu môžu stanoviť referenčnú dobu na určenie platu, ktorý slúži ako základ na výpočet dávok, musia byť na účely tejto referenčnej doby zohľadnené aj doby, počas ktorých sa na danú osobu vzťahovali právne predpisy iného členského štátu.

31 Z toho vyplýva, že uvedené ustanovenie bráni právnym predpisom členského štátu, podľa ktorých sa na účely určenia dosiahnutia dĺžky referenčnej doby požadovanej týmto členským štátom započítavajú len doby zamestnania získané v tomto členskom štáte, a nie doby zamestnania získané podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo ako v prípade vo veci samej Švajčiarskej konfederácie na základe DVOP.

32 V dôsledku toho z článku 62 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2004 jednak vyplýva, že v prípade, ak právne predpisy členského štátu stanovujú, že výpočet dávok vychádza z výšky predchádzajúceho platu, musí byť zohľadnený výlučne plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov, a jednak, že v prípade, ak tieto právne predpisy upravujú a stanovujú referenčnú dobu na účely určenia platu, ktorý bude základom na výpočet, táto referenčná doba musí zahŕňať doby zamestnania získané tak podľa uvedených právnych predpisov, ako aj podľa právnych predpisov iných členských štátov.

33 Tento výklad je tiež v súlade s cieľmi nariadenia č. 883/2004, ktoré, ako vyplýva z jeho odôvodnení 4 a 45, má za účel koordinovať vnútroštátne systémy sociálneho zabezpečenia členských štátov s cieľom zaručiť účinný výkon práva na voľný pohyb osôb (rozsudok z 21. marca 2018, Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, bod 31). Na tento účel je cieľom tohto nariadenia zamedziť tomu, aby sa s pracovníkom, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb a bol zamestnaný vo viacerých členských štátoch, zaobchádzalo bez objektívneho odôvodnenia nevýhodnejšie než s pracovníkom, ktorý celú svoju kariéru pracoval v jedinom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. septembra 2019, van den Berg a i., C-95/18 a C-96/18, EU:C:2019:767, bod 75, ako aj citovanú judikatúru).

34 V tejto súvislosti Súdny dvor s prihliadnutím na DVOP rozhodol, že sloboda pohybu osôb zaručená touto dohodou by bola porušená, ak by bol štátny príslušník zmluvnej strany v štáte svojho pôvodu znevýhodnený jedine z dôvodu, že uplatnil svoje právo na voľný pohyb (rozsudok z 26. februára 2019, Wächtler, C-581/17, EU:C:2019:138, bod 53 a citovaná judikatúra).

35 Pokiaľ ide konkrétne o výpočet dávok v nezamestnanosti, ktorý je upravený v článku 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že cieľom zodpovedajúceho ustanovenia nariadenia č. 1408/71 bolo uľahčiť mobilitu pracovníkov tým, že daným osobám zaručí nárok na dávky, ktoré v čo najvyššej možnej miere zohľadňujú pracovné podmienky, a najmä odmenu, ktoré mali podľa právnych predpisov členského štátu posledného zamestnania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. februára 1980, Fellinger, 67/79, EU:C:1980:59, bod 7).

36 Na jednej strane skutočnosť, že sa má na účely výpočtu výšky dávky v nezamestnanosti, na ktorú má daná osoba nárok podľa tohto nariadenia, zohľadniť výlučne posledný plat, ktorý mala táto osoba podľa týchto právnych predpisov, má pritom za cieľ zaručiť účinný výkon voľného pohybu pracovníkov, najmä tým, ako uvádza odôvodnenie 32 nariadenia č. 883/2004, že uľahčí hľadanie zamestnania v tomto členskom štáte.

37 Na druhej strane nezohľadnenie uvedeného platu z dôvodu, že sa počas časti referenčnej doby stanovenej dotknutým členským štátom na účely výpočtu výšky dávky v nezamestnanosti vzťahovali na danú osobu právne predpisy iných členských štátov, má za následok, že s pracovníkom, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb, sa zaobchádza menej priaznivo ako s pracovníkom, ktorý celú svoju kariéru pracoval v tomto jedinom členskom štáte.

38 Nemožno prijať argumentáciu úradu, podľa ktorej vzhľadom na to, že cieľom nariadenia č. 883/2004 je koordinovať, a nie harmonizovať systémy sociálneho zabezpečenia členských štátov, požiadavka, ktorá spočíva v zohľadnení len posledného platu poberaného podľa relevantných vnútroštátnych právnych predpisov stanovená v článku 62 ods. 1 tohto nariadenia, predstavuje len zásadné pravidlo, ktoré umožňuje existenciu osobitných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ako je ustanovenie o výpočte výšky dávky v nezamestnanosti na základe fiktívneho platu stanoveného v § 152 SGB III.

39 V tejto súvislosti je pravda, že treba pripomenúť, že uvedené nariadenie nevytvára spoločný systém sociálneho zabezpečenia, ale zachováva existenciu rôznych vnútroštátnych systémov, pričom jeho jediným cieľom je zabezpečiť koordináciu týchto systémov na účely zabezpečenia účinného výkonu voľného pohybu osôb. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora si teda členské štáty ponechávajú právomoc upraviť svoj systém sociálneho zabezpečenia (rozsudok z 28. júna 2018, Crespo Rey, C-2/17, EU:C:2018:511, bod 45 a citovaná judikatúra).

40 Zo samotného znenia článku 62 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2004 však vyplýva, že aj keď určité aspekty výpočtu dávok v nezamestnanosti, najmä rozhodnutie stanoviť, že tento výpočet vychádza z výšky predchádzajúceho platu, patria skutočne do právomoci členských štátov, nič to nemení na skutočnosti, že ak členský štát uskutočnil takéto rozhodnutie vo svojich právnych predpisoch, tieto ustanovenia zaručujú, aby bol zohľadnený výlučne plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov (pozri analogicky rozsudok z 21. marca 2018, Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, bod 46).

41 Z ustálenej judikatúry okrem iného vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojej právomoci upraviť svoje systémy sociálneho zabezpečenia dodržiavať právo Únie a predovšetkým ustanovenia Zmluvy o FEÚ, ktoré priznávajú každému občanovi Únie právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov (rozsudok zo 7. decembra 2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, bod 40 a citovaná judikatúra).

42 Právne predpisy členského štátu, ktoré stanovujú, že výška dávky v nezamestnanosti sa v situáciách, o ktoré ide vo veci samej, vypočíta na základe fiktívnej odmeny, pritom môžu z dôvodov uvedených v bode 37 tohto rozsudku obmedziť voľný pohyb osôb, na ktoré sa vzťahujú tieto právne predpisy.

43 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 62 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnym predpisom členského štátu, ktoré síce stanovujú, že výpočet dávok v nezamestnanosti vychádza z výšky predchádzajúceho platu, ale v prípade, že doba, počas ktorej daná osoba poberala plat v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov, nedosahuje dĺžku referenčnej doby, ktorú uvedené právne predpisy stanovujú na účely určenia platu používaného ako základ na výpočet dávok v nezamestnanosti, neumožňujú zohľadniť plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s touto činnosťou.

O druhej otázke

44 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 62 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2004 vykladať v tom zmysle, že bráni právnym predpisom členského štátu, ktoré síce stanovujú, že výpočet dávok v nezamestnanosti vychádza z výšky predchádzajúceho platu, ale v prípade, ak plat

danej osoby v súvislosti s jej poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov bol stanovený a vyplatený až po dátume ukončenia jej pracovnoprávneho vzťahu, neumožňujú zohľadniť plat poberaný danou osobou za túto činnosť.

45 V tejto súvislosti z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že § 150 ods. 1 SGB III stanovuje, že referenčná doba na určenie výpočtu dávok v nezamestnanosti „zahŕňa platové zúčtovacie obdobia zamestnaní… pri ukončení príslušného pracovnoprávneho vzťahu“. Podľa tohto ustanovenia úrad nezohľadnil plat za prácu vykonanú žalobcom vo veci samej v Nemecku v novembri 2014, keďže tento plat bol stanovený a vyplatený tomuto žalobcovi až v nasledujúcom mesiaci, t. j. po skončení pracovnoprávneho vzťahu.

46 Ako pritom vyplýva z odpovede na prvú otázku, článok 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 bráni právnym predpisom členského štátu, podľa ktorých na výpočet dávok v nezamestnanosti nie je potrebné zohľadniť plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec vykonávanou podľa týchto právnych predpisov.

47 Je pravda, že nemecká verzia uvedeného článku 62 ods. 1 stanovuje na rozdiel od iných jazykových verzií tohto článku, že sa zohľadní výlučne plat, ktorý mala daná osoba „počas“ poslednej činnosti ako zamestnanec podľa uvedených právnych predpisov („*… berücksichtigt ausschließlich das Entgelt..., das die betreffende Person während ihrer letzten Beschäftigung... nach diesen Rechtsvorschriften erhalten hat*“), ako uvádza úrad na podporu svojho tvrdenia, podľa ktorého nezohľadnenie platu, ktorý bol stanovený a vyplatený danej osobe po ukončení jej poslednej činnosti, je v súlade s týmto ustanovením.

48 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa nemôže formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia práva Únie chápať ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia ani jej nemôže byť daná prednosť pred ostatnými jazykovými verziami. Ustanovenia práva Únie sa totiž musia vykladať a uplatňovať jednotným spôsobom z hľadiska verzií vypracovaných vo všetkých jazykoch Únie. V prípade rozdielu medzi rôznymi jazykovými verziami textu práva Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať v závislosti od kontextu a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (rozsudok z 12. septembra 2019, A a i., C-347/17, EU:C:2019:720, bod 38, ako aj citovaná judikatúra).

49 Vzhľadom na ciele nariadenia č. 883/2004 a najmä článku 62 ods. 1 tohto nariadenia, ako sú pripomenuté v bodoch 33 a 35 tohto rozsudku, sa nemožno domnievať, že toto ustanovenie podmieňuje zohľadnenie platu danej osoby v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec skutočnosťou, že tento plat bol stanovený a poberaný danou osobou najneskôr posledný deň výkonu tejto činnosti.

50 Dátum, ku ktorému bol plat vyplatený danej osobe, totiž nemá žiadny vplyv na dosiahnutie cieľa zabezpečiť tejto osobe nárok na dávky, ktoré v čo najvyššej možnej miere zohľadňujú podmienky zamestnania, a najmä odmenu, ktoré mala podľa právnych predpisov členského štátu posledného zamestnania. Naopak, ak by právo zaručené v článku 62 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 záviselo od dátumu stanovenia a vyplatenia platu, mohlo by to brániť voľnému pohybu pracovníkov v Únii.

51 V dôsledku toho treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 62 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnym predpisom členského štátu, ktoré síce stanovujú, že výpočet dávok v nezamestnanosti vychádza z výšky predchádzajúceho platu, ale v prípade, ak plat danej osoby v súvislosti s jej poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov bol stanovený a vyplatený až po dátume ukončenia jej pracovnoprávneho vzťahu, neumožňujú zohľadniť plat poberaný danou osobou za túto činnosť.

O trovách

52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

1. **Článok 62 ods. 1 a 2 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnym predpisom členského štátu, ktoré síce stanovujú, že výpočet dávok v nezamestnanosti vychádza z výšky predchádzajúceho platu, ale v prípade, že doba, počas ktorej daná osoba poberala plat v súvislosti s poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov, nedosahuje dĺžku referenčnej doby, ktorú uvedené právne predpisy stanovujú na účely určenia platu používaného ako základ na výpočet dávok v nezamestnanosti, neumožňujú zohľadniť plat, ktorý mala daná osoba v súvislosti s touto činnosťou.**

2. **Článok 62 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnym predpisom členského štátu, ktoré síce stanovujú, že výpočet dávok v nezamestnanosti vychádza z výšky predchádzajúceho platu, ale v prípade, ak plat danej osoby v súvislosti s jej poslednou činnosťou ako zamestnanec podľa týchto právnych predpisov bol stanovený a vyplatený až po dátume ukončenia jej pracovnoprávneho vzťahu, neumožňujú zohľadniť plat poberaný danou osobou za túto činnosť.**

Podpisy